

BOLOGNA 2024

Prvi vtis? Slovenija pripravila odlično razstavo

S slavnostno otvoritvijo se je odprl 61. sejem otroške in mladinske literature v Bologni. Ni se dvignila zavesa, se je pa čez slovenski razstavni prostor razprostrl impresiven baldahin z ilustracijami izpostavljenih ilustratorjev

Tjaša Gajšek
Bologna (od naše poročevalke)

Tako 61. sejem otroške in mladinske literature v Bologni, na katerem se Slovenija predstavlja kot častna gostja, je odprt. In z njim osrednja razstava slovenske ilustracije z naslovom In kaj se je zgodilo potem? Ni se dvignila zavesa, se je pa čez del razstavnega prostora razprostrl impresiven stropni baldahin z ilustracijami dvanajsterice izpostavljenih slovenskih ilustratorjev. Prvi vtisi? Slovenski organizatorji so opravili veličastno delo.

Na kilometrih knjižnih polic 1500 razstavljavcev iz 100 držav

Slovenija je kot častna gostja imela posebno mesto tudi na današnji slavnostni otvoritvi sejma. Zbrane obiskovalce - kot je dejala direktorica sejma **Elena Pasoli**, se letošnje edicije udeležuje 1500 razstavljavcev iz 100 držav, med njimi je 40 držav v Bologni prvič - sta nagovorila državni sekretar na ministrstvu za kulturo **Marko Rusjan** in direktorica JAK **Katja Stergar**.

Rusjan je po odprtju za naš časopis povedal: "Otroška in mladinska literatura sta prvi vstop človeka v polje knjige. Zato je pomembno, da država sejme, ki dajejo poudarek na to vrsto literature, aktivno podpira. Brez tega se nove generacije ne bodo spoznale s knjigo. Vemo, da se danes otroci srečujejo z veliko mediji, knjiga je samo ena izmed njih," je dejal Rusjan. "Ker je Slovenija letos na sejmu častna gostja, obstaja večja možnost, da naši kvalitetni pisci in ilustratorji dobijo priložnost za prodor v tujino in da tudi otroci izven Slovenije spoznajo naše kvalitetne umetnike," je še dejal.

Kot je na govorniškem odru dejala Katja Stergar, je bolonjski knjižni sejem zanje prostor presenečenj. "Letos bo za

vas to presenečenje razstava slovenske ilustracije," je nagovorila obiskovalce in ob slovenski razstavi ilustracije povabila tudi na nacionalno stojnico in številne dogodke na sejmišču in v mestu.

"V živo je še boljše kot na papirju. To sem tudi pričakovala," je o razstavi za Večer povedala po otvoritvi. "Včeraj, ko na sejmu še ni bilo obiskovalcev, smo se ulegli na tla in v polnosti užili slovensko nebo ilustracij. Prepustili smo se umetniškim vtisom, ki so izjemni. Zlati zaradi tega, ker vsaka izmed teh ilustracij nosi s sabo tudi zgodbo slovenskega pisca. Povezava in neločljivost obojega se mi zdita neizmerno pomembna. Zato sem vesela, da so ob vseh originalnih ilustracijah in reprodukcijah na razstavi na voljo tudi knjige, ki so poklon piscem, ilustratorjem in slovenskim založnikom. Brez vseh skupaj nam ne bi uspelo."

Ne bo obiskovalca, ki se v naslednjih dneh ne bi ustavil pri nas

Častna gostja vsako leto pripravi osrednjo ilustratorsko razstavo in s tem - četudi razstava ne bi bila posebej izstopajoča - požame veliko pozornosti. A slovenska je odlična! Spomnimo še enkrat, 12 izbranih slovenskih ilustratorjev **Maja Kastelic**, **Polona Lovšin**, **Andreja Peklar**, **Lila Prap**, **Alenka Sottler**, **Damijan Stepančič**, **Hana Stupica**, **Igor Šinkovec**, **Peter Škerl**, **Huiqin Wang**, **Ana Zavadlav**, **Maša P. Žmitek** se v osrednjem delu predstavljajo z originalnimi deli, povečavami ilustracij in knjigami, iz katerih so vzete. Drugi del razstavnega prostora z izbranimi knjigami ter reprodukcijami gosti 32 avtorjev in avtoric in stajalo, ki združuje biografije in ilustracije 59 ilustratorjev. Te so izšle tudi v obliki razstavnega kataloga.

Danes, na prvi sejmski dan, ki je vrata za strokovno javnost odprl vse do četrta, je bilo v zraku na slovenskem razstavnem prostoru čutiti iskreno nav-

dušenje in zadovoljstvo nad opravljenim delom ter razstavo, ki tik ob vhodu na sejmišče stoji ponosno. Vsi sodelujoči - organizacijo slovenskega gostovanja je prevzel JAK - pa Center ilustracije, ki je v sodelovanju z JAK pripravil osrednjo razstavo, šestčlanska strokovna skupina, ki je izbirala razstavljene ilustratorje in ilustratorje, pa seveda ilustratorji sami so odobravajoče kimali.

"Častno gostovanje je priložnost, da tudi otroci zunaj Slovenije spoznajo naše kvalitetne umetnike"

"Za nami je pet dni postavljanja, ki je teklo neverjetno gladko. Vesela sem, da nam je uspelo in da smo danes, ko odpiramo veličastno razstavo, zadovoljni in ponosni," meni **Tina Popovič**, projektna vodja. "Razstava že z svojo pojavnostjo od daleč pritegne, hkrati tudi dejstvo, da je Slovenija častna gostja, botruje temu, da smo v središču pozornosti. Mislim, da ne bo obiskovalca, ki ne bo v teh dneh obiskal razstave slovenske ilustracije. Držimo pesti, ogromno je ljudi, listajo knjige, gledajo ilustracije, fotografirajo. Naj to veliko prinese slovenskim ilustratorjem in ilustratorkam."

Razstava slovenske ilustracije je stala že v Frankfurtu, tam so lani vzpostavili manjši prodajni kot, a zanj ni bilo veliko zanimanja. "Po izkušnji iz Frankfurta nismo prinesli veliko zaloge. Tu pa se zna zgoditi, da že v prvem dnevu prodamo vse, kar smo prinesli," je še dejala Tina Popovič.

Ob vstopu se odpre "katedrala ilustracije"

Največ navdušenja je požel stropni baldahin, poslikan z izbranimi motivi izpostavljenih ilustratorjev. Poslikava je delo ilustratorjk **Hane Stupica** in **Eve Mlinar**. Kako sta zadovoljni z realizacijo zamisli? "Celotna zasnova daje vtis sakralnega prostora. Razstava je sublimna, hkrati pa zračna. Ni prenasičena, kar se pri razstavah ilustracije rado zgodi. Modrine, ki izstopajo, se zelo lepo povezujejo s preostalim prostorom. Imam občutek, da se bodo ljudje, ko bodo utrjeni od sejmskega dogajanja, sem lahko prišli spočit," meni Eva Mlinar. "Tu se ljudje zares umirijo. Da jim je razstava všeč, vidim tudi po tem, da jo fotografirajo. Res je videti dobro. Ko vstopiš v osrednji del razstave, se ti odpre nekakšna katedrala ilustracije," pravi Hana Stupica.

Ravno to sta imeli v mislih arhitektki **Sara & Sara (Sara Badovinac in Sara Škarica)**, ki sta oblikovali zasnovo razstavnega prostora, kjer je vsaka knjiga na svojem piedestalu. "Predvidevali smo, da bo veliko ljudi, kolaž je nastal tudi v tem duhu, da bi kljub množici obiskovalcev vsak lahko užival v detajlih umetnin." Ob tem vzdrži tudi koncept cikličnega branja. "Najprej pogledaš ilustracijo pri knjigi, povečavo na steni in nato še strop. Da bi ljudje brskali in listali po knjigah, smo jih postavili v center, na stojala."

Prostor navdiha, zunaj "akustičnega in vizualnega vrveža"

Da so stropno poslikavo prepeljali v Bologno, je bil velik izziv, strop je namreč iz enega samega kosa. "Gre za 5 x 23 metrov tiskanega materiala v enem kosu, tudi stranice v enem kosu. Tisk na tkanine je lahko delikaten. Ker gre za 8-barvni tisk, ta na tkanini doseže kvaliteto, kot je na papirju. Tiskali smo v Nemčiji, roki so bili zelo kratki, a smo uspeli. Poslikavo smo pripravljali v sožitju z ilustratorji, zato danes gledamo natančne detaje in precizne barve," sta povedali arhitektki. Ideja je bila, da postavitev tudi čim bolj zadoži zvok sejmišča in s tem ustvari intimno vzdušje. "Zgled sva našli v renesančnih knjižnicah in čitalnicah, ki jih odlikujejo red in simetrija, centralne kompozicije, poslikave po stropu. Tak pristop deluje v

Da so stropno poslikavo prepeljali v Bologno, je bil velik izziv, baldahin je namreč dolg 23 metrov in iz enega samega kosa. Foto: Jernej Campelj

akustičnem in vizualnem vrvežu, ljudje so namreč po nekaj dneh sejma izmučeni," menita arhitektki, ki sta slovensko razstavo oblikovali kot prostor navdiha.

Razstavne elemente je izdelalo podjetje GC DPI. "Vsi elementi so unikatno oblikovani, kar prinese tudi prototipiranje, kar smo s podjetjem GC DPI v sožitju skupaj naredili. Nekateri so bili že torej razviti za Frankfurt, z vsako razstavo nadgrajujemo kolekcijo, kar je trajnosti pristop."

Enkratna priložnost za ilustratorja

Kako je svoje delo videti razstavljeno na največjem sejmu otroške in mladinske literature? Slovensko-kitajska akademska slikarka **Huiqin Wang** je med 12 izpostavljenimi avtorji: "Nad razstavo sem zelo presenečena. Hala je tako lepa in urejena, vsak avtor se predstavlja samostojno in hkrati kot skupina. Zahvala gre Centru ilustracije, kjer so zelo lepo skrbeli za razstavo in nas, ilustratorje, ki nas mogoče enkrat doleti taka priložnost, da se lahko predstavijo svetu v Bologni. Prepričana sem, da bom s tega sejma odnesla veliko pozitivnega za naprej," je povedala za Večer.

Tudi **Maja Poljanc** ima za razstavo lepe besede. "Kompozicija razstave in katalog sta fantastična. Center ilustracije je zelo dobro poskrbel za oblikovanje in predstavitev ilustratorjev in mislim, da smo lahko Slovenci zelo ponosni, kako se predstavljamo svetu. Večina držav, ki bodo v prihodnje častne gostje, hodijo danes do nas in nas sprašujejo, kako je kompozicija zgrajena in kako smo se lotili razstave." Tudi sama se predstavlja: "Zelo sem zadovoljna in počaščena, da sem lahko del te razstave in kataloga."

Sejem je odprt, a to je šele začetek. Pred nami je štiridnevno dogajanje, na katerem bo Slovenija ponudila veliko dogodkov. Tudi razstavo bi radi selili, najprej v Trst, nato morda na slovenski knjižni sejem jeseni, pa v Gorico, ki bo drugo leto postala Evropska prestolnica kulture. A začetek je postavil več kot dobre temelje.

Andersenova nagrada

Na sejmu vsako leto razglasijo prejemnike številnih nagrad. Na prvi sejmski dan je nagrada Hansa Christiana Andersena med avtorji šla v roke avstrijskemu piscu Heinzu Janischu, med ilustratorji pa je slavil Kanadčan Sydney Smith.

Gre za najvišje mednarodno priznanje, namenjeno avtorjem in ilustratorjem knjig za otroke, ki ga podeljuje mednarodna sekcija IBBY. Med 59 nominiranci smo letos imeli zastopnika tudi Slovenci, to sta bila pisatelj Peter Svetina in ilustrator Damijan Stepančič.

Utrinki s priprav na gostovanje
Foto: Jernej Campelj